

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av ministrars hantering av indexeringen av assistansersättningen

Jag anmäler härmed statsråden Jakob Forssmed, Camilla Waltersson Grönvall och Elisabeth Svantesson för deras beredning utav frågan om indexering av assistansersättningen.

De senaste åren har regeringen i budgetpropositionen redogjort för att man har för avsikt att införa en indexering av timbeloppet för assistansersättning, det s.k. schablonbeloppet. För 2025 räknades schablonbeloppet upp med 3%.

Vid regeringens pressträff den 18 september 2024¹ medverkade socialminister Jakob Forssmed, socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall samt talespersoner för Liberalerna samt Sverigedemokraterna. Vid tillfället meddelades att ”för att hitta en långsiktig lösning och stabila förutsättningar för den personliga assistansen i framtiden så kommer vi också att införa inför kommande år en indexering utav schablonbeloppet” vilket även framgick av det presentationsmaterial som visades.

Detta bekräftades också av socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall i svar på medias frågor efter presentationen ”när det gäller indexeringen som nämns här så är det ju ett sätt att säkerställa att man långsiktigt och hållbart ska veta hur ersättningen hur schablonen blir och det arbetet inleds nu.”

Under Almedalsveckan den 7 juli 2025 uppgav socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall i ett samtal med organisationen JAG att indexeringen skulle presenteras i budgeten för 2026.² På direkta frågor om regeringens löfte om indexering svarar ministern: ”Det här är ju ett arbete som sattes igång ganska snart efter att vi presenterade den nyheten i samband med att vi dels presenterade hur schablonuppräckningen blev för 2025. Men samtidigt också då besked att nu börjar arbetet mot en indexering. och skälet att det behövs en indexering det är också att kunna få en långsiktighet, en stabilitet, att man vet förutsättningarna och inte får dem ett år i taget. Så att det här arbetet pågår just nu och det kommer naturligtvis att presenteras i samband med att vi presenterar hela budgeten för 2026.”

Även när företrädare från kampanjen Rimliga villkor överlämnade namnunderskrifter till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall utlovade ministern att arbetet med indexeringen skulle vara klart till höstbudgeten 2025.³

Men när regeringens budget för 2026 – den sista ordinarie för mandatperioden – presenterades, fanns ingen indexering med. Finansminister Elisabeth Svantesson kommenterade då till TT: ”Jag tror att hon (Malin Danielsson) talade för vad Liberalerna vill driva. Det är inte så att vi som fyra partier har lovat det.”⁴

Det väcker frågor om varför regeringen och dess företrädare vid flera tillfällen lämnat besked till allmänheten och funktionsrättsorganisationer där indexeringen av assistansersättningen

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=sHMTc4tveRI> (12:40-13:45 samt 23:50-25:15)

² <https://www.youtube.com/watch?v=nnKOewWLyw0> (4:00-7:03)

³ <https://www.fremia.se/nyheter/2024/ministermote-om-indexreglerad-assistansersattning/>

⁴ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/dR6RKB/regeringen-sviker-lofte-om-assistansersattning>

utlovas vid officiella sammanhang, som regeringens pressträff och under politiska möten, där flera statsråd närvarat och där regeringskansliets presentationsmaterial ger samma utfästelser för att senare förnekas av finansminister Elisabeth Svantesson.

När indexeringen inte återfanns i budgetpropositionen, utan i stället beskrevs som ett enskilt partis ställningstagande, uppstår frågan om hur frågan beretts i respektive departement och hur frågan gemensamt beretts av departementen samt om regeringsföreträdarna har brustit i saklighet, tydlighet och ansvar i sin kommunikation av regeringens politik.

Jag skulle därför vilja att konstitutionsutskottet granskar om de uttalanden som gjorts av statsråden Forssmed och Waltersson Grönvall, tillsammans med det presentationsmaterial som visades, gav en felaktig bild av ett regeringsbeslut.

Om statsråd Waltersson Grönvalls uttalande i videon från Almedalen 2024, där hon uppger att en indexering skulle presenteras i budgeten för 2026, står i överensstämmelse med regeringens faktiska beslut och om detta uttalande var sakligt och korrekt i förhållande till regeringens gemensamma hållning vid tidpunkten.

Hur finansminister Elisabeth Svantessons efterföljande uttalanden förhåller sig till tidigare besked av regeringen. Samt om regeringens kommunikation i sin helhet i denna fråga kan sägas uppfylla kraven på saklighet, tydlighet och korrekt informationsgivning till allmänheten.

2026-01-23

Nadja Awad(V)

Välfärd i centrum

– Kraftfulla insatser för att stärka välfärden

18 september 2024

Camilla Waltersson Grönvall, socialtjänstminister (M)

Jakob Forssmed, socialminister (KD)

Linda Lindberg, gruppledare i riksdagen (SD)

Malin Danielsson, funktionsrättspolitisk talesperson (L)

Satsningar för ökad psykisk hälsa

- Psykisk ohälsa är en av de största folkhälsoutmaningarna
- Prioriterat område för regeringen
- Flera pågående satsningar

Kraftfull satsning för ökad psykisk hälsa

1. Ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri (+470 miljoner kronor)
2. Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete (400 miljoner kronor)
3. Primärvårdsnivåns arbete med psykisk hälsa (500 miljoner kronor)

Ökad tillgänglighet till BUP

- Tillgängligheten till hälso- och sjukvård prioriterad fråga för regeringen
- Förstärkt satsning för att öka tillgängligheten till barn- ungdomspsykiatri
- Sammanlagt 1 miljard kronor per år de kommande tre åren för att korta köerna till BUP

Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete

- Förbättra det akutpsykiatriska omhändertagandet
- Stärka och utveckla det suicidförebyggande arbetet hos berörda sektorer och aktörer
- Omhänderta Suicidanalysutredningens förslag
- 400 miljoner kronor 2025

Regeringskansliet

Primärvårdsnivåns arbete med psykisk hälsa

- Effektiv och ökad vårdkapacitet
- Flera utvecklingsbehov finns och måste mötas
- Första riktade satsningen i sitt slag - kompletterar regeringens övriga satsningar på primärvården och utvecklingen mot en god och nära vård
- 500 miljoner kronor 2025

Regeringskansliet

Timschablonen för assistansersättning höjs med 3 procent

- Timbeloppet för assistansersättningen räknas upp med 3 procent för 2025 – den högsta uppräkningsen sedan 2021
- En indexering av schablonbeloppet ska införas i syfte att skapa större förutsägbarhet för kommuner, privata utförare och för assistansmottagare
- Beräknas till 390 miljoner 2025

Regeringskansliet

Halverad schablon för föräldraavdrag för att stärka barns rätt till personlig assistans

- Infördes 2023 och förväntades leda till att fler barn skulle beviljas personlig assistans
- Effekten av schablonavdraget har inte motsvarat förväntningarna
- Förslag: en halvering av föräldraavdragsschablonen för att stärka rätten till personlig assistans för barn
- 95 miljoner 2025 och därefter 190 miljoner per år

Ökat statsbidrag till funktionshindersorganisationerna

- Stärker förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden
- Funktionshindersorganisationerna har en särskild och unik kompetens som är viktig att ta tillvara. Regeringen anslår 20 miljoner per år under tre år

Sammanfattning

- En psykisk hälsa-politik i linje med behoven
 - Satsning på primärvårdsnivåns arbete med psykisk hälsa
 - Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete
 - Historisk satsning för att öka tillgängligheten till BUP
- Satsningar på funktionshinderområdet
 - Ökade medel till funktionshinderorganisationer
 - Halverat föräldraavdrag inom personlig assistans
 - Timschablonen för assistansersättning höjs med 3 procent
- Totalt satsningar på 1,875 miljarder kronor

Välfärd i centrum

– Kraftfulla insatser för att stärka välfärden

18 september 2024

Camilla Waltersson Grönvall, socialtjänstminister (M)
Jakob Forssmed, socialminister (KD)
Linda Lindberg, gruppledare i riksdagen (SD)
Malin Danielsson, funktionsrättspolitisk talesperson (L)

